

Rondom de Strijbeekse Beek

WandelZoekpagina

Lengte

9 km

Start- en eindpunt

Het Smokkelaartje
Goudbergseweg 8
4856 AD Strijbeek

Openbaar vervoer

Niet bereikbaar met het
Openbaar Vervoer

Parkeren

Parkeerplaats
Baroniepoort 't
Smokkelaartje,
Goudbergseweg 8, 4856 AD
Strijbeek

Horeca

Het Smokkelaartje
Goudbergseweg 8
4856 AD Strijbeek

Onderweg zijn enkele
bankjes en picknick plekken.

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

06-12-2022

Baronie van Breda

Het natuurgebied rondom de de Strijbeekse beek zorgt voor een afwisselende rondwandeling in de grensstreek van Nederland en België. Deze regio was eens het grootste smokkelgebied van Nederland. Nu resten er de gemarkeerde smokkelpaden. De Strijbeekse Heide met het ven Zwarte Goor, het Langven en Rondven zijn plekken waar de natuur nog een authentiek stuk Brabantse landschap is, maar ook het natuurgebied Patersmoer met zijn Goudbergven. De hoge zandruggen, de vennen en de heidevelden met vliegdenen geven je het gevoel ver van huis te zijn. Vanaf het Goudbergven wandel je naar de Strijbeekse Beek, die hier de natuurlijke grens tussen Nederland en België vormt. Eenmaal over de grens kom je in het Belgische Domeinbos Den Elsakker, een voormalig domein van de Abdij van Thorn. Door statige dreven, langs oude zeedennen en loofbomen wandel je een heel ander landschap in. Bos, heide, vochtige graslanden, poelen en vijvers vormen er de belangrijkste elementen. Na het oversteken van de Strijbeekse Beek verlaten we België door drassig weiland en komen we op de Strijbeekse Heide. Het laatste traject brengt ons langs de restanten van het radarstation 'Bisam Stelle' uit WOII, terug naar het vertrekpunt.

De rondwandeling verloopt via de knooppunten van Wandelrouten netwerk VisitBrabant en in België via de routemarkeringen van het Wandelrouten netwerk Antwerpen - Kempen: 81 - 99 - 60 - 4 - 5 - 9 - 7 - 6 - 98 - 97 - 96 - 92 - 81. Vanaf Baroniepoort 't Smokkelaartje het asfalt 150 meter volgen richting Strijbeek. Bij huisnummer 15 linksaf de Bergweg in en de wandeling starten bij KNP81!

Routebeschrijving

1 We starten vanaf de parkeerplaats van horecagelegenheid 't Smokkelaartje en wandelen over de Goudbergseweg richting Strijbeek. Met de bocht mee naar rechts slaan we verderop bij de eerste gelegenheid linksaf de Bergweg in. Op de zandweg bij KNP 81 gaat onze route rechtsaf door het hekje en volgen we het voetpad langs het fraaie ringven Patersmoer of Goudbergven naar KNP99. Hier wandelen we rechtuit richting KNP60 langs Patersmoer tot we door het klaphekje op de brede zandweg uitkomen. Na het hekje volgen we naar rechts het zandpad en met de bocht mee hebben we naar het zuiden zicht op het beekdal van de Strijbeekse Beek, die de natuurlijke grens vormt met onze Belgische zuiderburen. We passeren een granieten zwerfkei met een gedicht dat Pien Storm van Leeuwen voor deze plek schreef: 'over zijn grenzen reikt - macht naar al meer - voert vechters van ver - naar vreemd land - belangen langs lansen betwist - kleuren een beek en zijn beemden - in strijd'. Als we doorlopen komen we op de Goudbergseweg, waar we linksaf slaan. We bereiken het gehucht Strijbeek, dat uit slechts enkele huizen bestaat. Op de T-kruising bij de Strijbeekseweg met ANWB-paddenstoel P21158 en KNP60 staat aan de rechterkant de St. Hubertuskapel. We slaan linksaf en volgen de verharding van de N14. Na de brug over de Strijbeekse Beek met Grenspaal 217 zijn we in België. We wandelen tot aan KNP4.

2 Bij KNP4 met wandelpaneel slaan we linksaf en volgen het onverharde pad tot we aan een Y-sprong komen. Hier gaat onze route naar rechts (Polderdreef), waar we op het Domein de Elsakker komen. Het bomenlaantje gaat over in het bosgebied en we komen bij KNP5 op een kruising van bospaden. We steken recht over en volgen het bospad tussen een drassig gebied door om dan na 200 meter bij de markering rechtsaf te slaan. Hier zien we ook de markering van het smokkelpad! Met de bocht naar links en rechts komen we aan een bankje. Nu volgen we linksaf de grasdijk langs een sloot. Aan het einde gaat de route linksaf door een brede bomenlaan, die ons langs de bedrijfsschuren

leidt van het Agentschap Natuur en Bos van het Vlaams Gewest. Zo komen we op een kruising van bospaden bij KNP9 met een zitbank. Hier vinden we aan de laan (Polderdreef) het Heilig Hart Kapelletje met een gedenksteen. Het bankje bij KNP9 is een ideale plek voor de lunchpauze.

3 Weer op weg bij KNP9 kiezen we voor het bospad meteen achter het bankje langs de afsluitbalk in de richting van KNP7. Rechtuit bij KNP7 komen we meteen aan KNP6 en negeren de afslag naar rechts! Het gaat richting KNP98. We steken verderop de nog jonge Strijbeekse Beek over en verlaten België. Door het open landschap bereiken we met een bocht naar rechts en een afslag naar links KNP97. Hier bij KNP97 wandelen we naar rechts tot op de zandweg (Grazenseweg), die we linksaf vervolgen. Na goed 300 meter wijzen de groengele routemarkering en het smokkelpad naar rechts door de voetgangerssluis. We komen in het open heidegebied met het ven Zwarte Goor. Hier loopt de route parallel met de markering van het smokkelpad. Na het Zwarte Goor verloopt de route door het bos en komen we na de sluitboom op de Goudbergseweg.

4 We steken de Goudbergseweg over en wandelen langs de parkeerplaats rechtuit (Ericaweg) over het brede zandpad tot we bij KNP96 staan. We zijn nu op de Strijbeekse Heide. Bij KNP96 slaan we linksaf en volgen de route door open heidegebied. We houden rechts aan op de splitsing en dan naar links tot we aan de bosrand komen. Door het hekje bereiken we verderop KNP92. Hier kiezen we voor de route in de richting van KNP81, het eindpunt van deze rondwandeling. Op het onverharde pad (Inneem) aangekomen met zicht op het open landschap wandelen we langs het infopaneel 139 van Liberation Route Europe met informatie over het kamp en radarstation 'Bisam Stelle' uit WOII. Nog een klein stukje en we staan op de Goudbergseweg bij de Bergweg, waar we de rondwandeling gestart zijn. Naar links over het asfalt keren we terug naar horecagelegenheid 't Smokkelaartje.

Omgevingsinformatie

Goudbergven

Karakteristiek voor dit ven is de ligging in een sterk geaccidenteerd terrein. Het Goudbergven wordt omgeven door een duin in de vorm van een parabool, die gevormd is na de laatste ijstijd 10.000 jaar geleden. In de Middeleeuwen heeft aan de oostzijde op het hoogste gedeelte van deze duin een houten standerdmolen gestaan. De boerderij van de molenaar lag er ten noorden van. De molen brandt in 1628 af. In 1667 wordt op dezelfde plaats een nieuwe molen gebouwd door de Nassause Domeinraad. Vanaf 1707 wordt de molen 'De Korenbloem' genoemd en is van alle kanten over zandwegen bereikbaar. Naar het zuiden wordt zelfs een speciaal bruggetje over de Strijbeekse Beek gebouwd. Als in 1830 de staatsgrens tussen Nederland en België een feit wordt, breekt men de molen in 1835 af.

Beekdal van de Strijbeekse Beek

De Strijbeekse Beek ontspringt ten noordwesten van Baarle-Nassau. Deze laaglandbeek wordt in België ook als Oude Loop vermeld. Deze waterloop stroomt over een lengte van 14 kilometer langs het Domeinbos Elsakker naar Strijbeek, waar ze in de Mark uitmondt. Zij vormt deels de natuurlijke grens tussen Nederland en België. Aan het eind van het Napoleontische tijdperk heeft hier op 2 januari 1814 de 'Slag bij Strijbeek' plaatsgevonden. Om Napoleon op de knieën te dwingen is er een leger op de been gebracht, bestaande uit Zweden, Britten, Hessen, Würtenbergers, Saksen, Pruisen en Russische Kozakken. De voorhoede van dit leger wordt gevormd door het 3e Pruisische Armee Korps. Vierhonderd Pruisische ruiters en Kozakken van dit korps raken slaags met tweehonderd leden van de Napoleontische cavalerie-eenheid 'Lanciers Rouges' van de keizerlijke garde. De uiteindelijke slag speelt zich voornamelijk af op de weidegronden en beemden aan de Nederlandse kant van de beek. De waterstand was tweehonderd jaar geleden veel hoger dan nu en verschillende manschappen en paarden verdrinken als ze door het ijs zakken. In totaal sneuvelen hier dertien Pruisen. De 'Slag bij Strijbeek' maakte onderdeel uit van een groot aantal schermutselingen tussen Breda en Antwerpen. In 2014 is dit groots herdacht met het naspelen van deze slag.

St. Hubertuskapel Strijbeek

Op de 3-sprong in het gehucht Strijbeek staat sinds 1518 de St. Hubertus kapel. Na de Vrede van Münster in 1648, dient de kapel enige tijd als schuilkerk voor de gelovigen uit Ginneken. Daarna staat het lange tijd leeg tot in 1788 de kapel weer in katholieke handen komt. Als de onderhoudskosten in de loop de jaren te hoog worden, besluit men in 1872 de kapel af te breken. Van de oude stenen wordt het huidige kapelletje opgebouwd naar een ontwerp van de Ginnekense architect Petrus J. Soffers (1820-1910). De laatste restauratie vindt plaats in 1979. In de voorgevel is een klokkenstoeltje ingebouwd, waarin een in 1756 door G. du Mery uit Brugge gegoten klok hangt. Het interieur van het gebouwtje bevat een Maria-altaar en enkele glas-in-loodramen die episoden uit het leven van de H. Hubertus, de eerste bisschop van Luik en de patroonheilige van de jagers, uitbeelden. In de nis boven de ingang is een veelkleurig gipsen Hubertusbeeld geplaatst. Hubertus is afgebeeld als patroonheilige van de jagers, gekleed in een traditioneel jachtkostuum, met een speer in zijn hand. Voor hem staat een hert met een crucifix tussen het gewei.

Domeinbos De Elsakker

Het Domeinbos de Elsakker is een voormalig kloosterdomein, dat in de 16de eeuw tot de eigendommen van het Stift van Thorn behoort. Het bos ontleent zijn naam aan de eerste rentmeester Wouter van Elsakker, die in 1588 begraven is in de kerk van Meerle. Na de Franse inval

komt er in 1797 een einde aan de Stift en het vorstendom Thorn. Na het Weense Congres (1815) komt het domein De Elsakker in handen van Johannes Petrus Eeltjens (1791- 1860) uit Breda. Na zijn dood wordt de familie Dupret uit Brussel eigenaar. Het Heilig Hart kapelletje aan onze route door de Elsakker herinnert een gedenksteen aan het huwelijk tussen William Lauwers en Jeanne Dupret in 1920. Oorspronkelijk is het gebied een onaangeroerd heidelandschap, maar vanaf de twintigste eeuw maakt de heide langzamerhand plaats voor landbouwgrond en naaldbos. In 1984 wordt het domein aangekocht door het Vlaams Gewest. Bos, heide, vochtige graslanden, poelen en vijvers vormen nu de belangrijkste elementen met een grote verscheidenheid aan vogels, zoogdieren, amfibieën en insecten. Ook vind je er zeldzame dagvlinders zoals groentje en bont dikkopje, talrijke libellen waaronder koraaljuffer, venwitsnuit en de met uitsterven bedreigde bosbeekjuffer.

Smokkelpaden

De grensstreek van Nederland en België rondom de Strijbeekse Beek is bekend om zijn smokkelgeschiedenis. Vroeger was het moeilijk om goederen over de grens te vervoeren en de invoer van goederen was erg duur. Na de Tweede Wereldoorlog verandert dit drastisch. Alles wat los en vast zat en waar iets op te verdienen viel, werd over de grens gesmokkeld. In het begin is het smokkelen nog kleinschalig en vriendelijk. Maar dit verandert snel als boter het meest winstgevend smokkelproduct wordt. In de grensstreek ontploft zich een nietsontziende strijd tussen douane en smokkelaars, waarbij gebruik gemaakt wordt van pantserwagens, kraaienpoten, wapens en er vinden wilde achtervolgingen plaats. Ondanks het geweld wordt de botersmokkel beschouwd als de meest romantische periode uit de Nederlandse misdaadgeschiedenis, die de staat honderden miljoenen gulden per jaar heeft gekost en veel smokkelaars tot vermogende mensen heeft gemaakt. De stoutmoedigheid en onversaagde durf van de smokkelaars roept bewondering op bij de bevolking. Smokkelen werd gezien als een sport, bedoeld om wat extra's te verdienen.

Station 'Bisam Stelle'

Aan de noordzijde van de Goudbergseweg te Strijbeek wordt in het voorjaar van 1942 door de Deutsche Wehrmacht het kamp en radarstation 'Bisam Stelle' aangelegd, dat deel uitmaakt van de Duitse radarketen 'Himmelbett'. Op het terrein staan twee zogenaamde 'Wurzburg-Riese' radars en een Freya lange afstandsradar opgesteld. Hier kan men naderende vliegtuigen visueel waarnemen en de op 12 km in noordoostelijke richting gelegen Fliegerhorst Gilze-Rijen waarschuwen. Op het terrein is ook de commandopost die in verbinding staat met de Fliegerhorst Gilze-Rijen. Vanuit die commandopost worden de Duitse nachtjagers naar hun doel geleid door middel van twee Wurzburg-Riese radars, een voor het vijandelijke toestel en de andere voor de eigen nachtjagers. De Freya radar speurt op langere afstand naar vijandelijke geallieerde toestellen. Op 2 oktober 1944 maakt een bombardement van de Geallieerden een einde aan het kamp 'Bisam Stelle' en wat nog niet vernield is, wordt op 4 oktober alsnog vernietigd door de Duitsers zelf. Op dit voormalige terrein zijn nog de brokstukken te vinden van een van de betonnen sokkels van de twee Wurzburg-Riese radars.

Rondom de Strijbeekse Beek, 9 km

WandelZoekpagina

